

Психолого-педагогічні проблеми навчання і виховання курсантів навчальних закладів системи МВС

Валова А.В., студент ННІПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент *Пустовіт Ж.М.*

Сучасний розвиток органів внутрішніх справ України обумовлюється станом розвитку української державності, соціально-економічними і політичними перетвореннями, нарощуванням зусиль у боротьбі зі злочинними проявами. На перше місце виходять пріоритети зміни системи дійсних орієнтацій та ставлення працівників ОВС до своєї службової діяльності. Зростають вимоги до професійної та особистісної підготовки, вихованості працівників ОВС. Виникає нагальна потреба в реорганізації та вдосконаленні навчально-виховного процесу, системи виховної роботи у вищих навчальних закладах МВС України.

Для цілеспрямованого формування соціально-професійної зрілості курсантів вищих навчальних закладів МВС України необхідно створювати відповідні умови, серед яких провідними є психолого-педагогічні та методичні [5, с. 40].

В Україні засновниками сучасної професійної психології та педагогіки стали: Ю. Гільбух, П. Гончарук, І. Зязюн, Л. Карамушка, Н. Коломійський, Г. Костюк, В. Лоос, Ю. Машбиць, Є. Мілерян, В. Моляко, В. Рибалка, Ю. Трофімов тощо.

Останніми роками чимало науково-педагогічних працівників відомчих навчальних закладів МВС України (Д. Александров, В. Барко, Г. Запорожцева, О. Левенець, М. Логачов, О. Іванова, Ю. Ірхін, М. Клімов, О. Конуп, О. Корнєв, В. Медведєв, О. Цільмак, Г. Яворська, Н. Ярема, О. Ярмиш) намагалися визначити модельні характеристики випускників спеціальних навчальних закладів, здатних успішно виконувати посадові обов'язки, дослідити вимоги професії до працівників [1, с. 246].

Нормативну базу професійної підготовки становлять насамперед Закон України «Про освіту», Державна національна програма «Освіта» (Україна ХХІ століття) відомчі нормативні документи (Накази МВС України № 519-1992, № 1279-1992, № 505-1994, рішення Колегії МВС № 3-1993 р.), «Положення про психолого-педагогічне супроводження навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах МВС України» від 28.07.2004 № 842.

Педагогічний процес спрямований на навчання, виховання, розвиток курсантів. Оскільки головним його елементом є особистість майбутнього фахівця, то процес підготовки до роботи з підлітками має бути побудований таким чином, щоб сприяти ефективному засвоєнню ним знань (правових, соціально-педагогічних, психологічних та ін.), оволодінню уміннями і навичками здійснення соціальної та виховної роботи з підлітками, формуванню і розвитку професійно значущих рис і якостей особистості.

В Україні забезпечення навчально-виховного процесу здійснюється на чотирьох рівнях:

1) світоглядному (враховується увесь діапазон сформованості ціннісних орієнтацій, соціальних ідеалів і норм);

2) соціологічному (аналізується соціально-культурний стан навчального закладу та можливості корекційного впливу на нього);

3) дидактичному (визначається відповідність змісту, форм, методів і засобів навчання кінцевим і проміжним цілям освіти);

4) психологічному (береться до уваги повний спектр психічних особливостей викладачів і слухачів, що призводить до використання різних за метою, змістом і характером психокорекційних програм розвитку) [2, с. 26].

Відповідно до п. 1.1. Розділу першого Положення про психолого-педагогічне супроводження навчально-виховного процесу у навчальних закладах МВС України, затвердженого Наказом Міністерства МВС України від 28.07.2004 № 842 «навчальні заклади МВС України покликані забезпечувати органи та підрозділи внутрішніх справ кваліфікованими та психологічно стійкими кадрами. Розв'язання цього завдання можливе лише за наявності ефективної системи психологічного забезпечення та психолого-педагогічного супроводження навчально-виховного процесу в навчальних закладах МВС України [4, с. 203].

Психолого-педагогічними проблемами на сьогодні є:

адаптація курсантів, слухачів до умов навчальної і службової діяльності,

сприяння їх професійному та особистісному становленню як висококваліфікованих фахівців, спроможних ефективно вирішувати покладені на них завдання та обов'язки

забезпечення поєднання форм і методів психології та педагогіки з урахуванням індивідуальних особливостей,

рівня спеціальних знань,

інтелекту та особистого ставлення до навчально-виховного процесу кожного курсанта, слухача.

Саме тому в основу навчально-виховного процесу мають бути покладені принципи гуманізму, демократизму, наступності та спадкоємності поколінь, толерантності. Це підкреслено в Національній доктрині розвитку освіти України в ХХІ столітті [3, с.11].

Навчально-виховний характер будь-якого виду діяльності, в яку буде задіяний майбутній правоохоронець, повинен з'ясувати, по-перше, наскільки нова діяльність спроможна розвивати професійно значущі якості міліціонера, який у неї професійно-виховний потенціал. По-друге, наскільки педагогічно грамотно обрані цілі, розроблена методика, матеріальне і технічне оснащення тощо.

Список використаних джерел

1. Андрушко Я.С. Психологічні засади навчально-виховного процесу майбутнього правоохоронця за кордоном і в Україні // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – 2013. - №2. – С. 246-254.
2. Ануфрієв М. І. Вищий заклад освіти МВС України: науково-практичний посіб. / М. І. Ануфрієв, О. М. Бандурка, О. Н. Ярмиш. – Х.: Ун-т внутр. справ, 1999. – 369 с.
3. Про Національну доктрину розвитку освіти. Доктрина. Указ Президента України від 17.04.2002 № 347/2002 // Офіційний вісник України від 03.05.2002 р., № 16, стор. 11.
4. Положення про психолого-педагогічне супроводження навчально-виховного процесу у навчальних закладах МВС України. Наказ МВС України від 28.07.2004 № 842 // Офіційний вісник України від 19.11.2004 р., № 44, стор. 203.
5. Черкашин А. І. Проблема професійно-орієнтованого виховання майбутніх працівників органів внутрішніх справ у педагогічній теорії // Теорія і практика управління соціальними системами. – 2012. - №3, С.40-48.